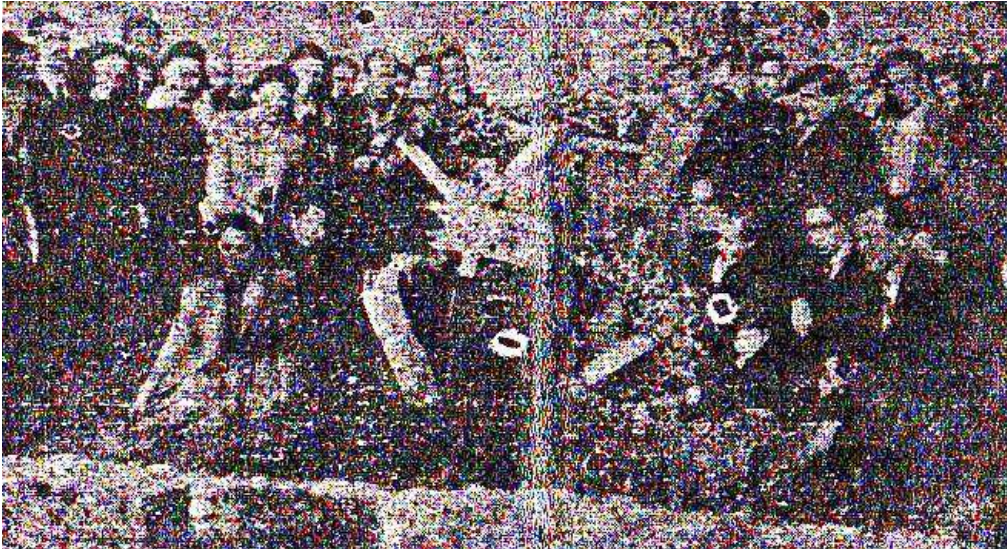
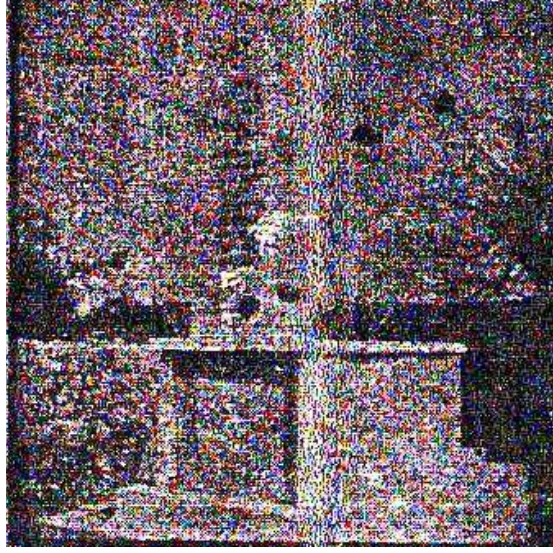

A. YILMAZ İÇİN

Yılmazın Mezarı Başında

C.H.P.
BERGAMA HALKEVİ
SAYI
19

A. YILMAZ İÇİN

Kültür Basım Evi – İzmir
1946

<u>Sayı</u>	<u>Kitabın Adı</u>	<u>Yazan</u>
1.	Bergama Halkevi	Halkevi
2.	Bergama Kermesi	Halkevi
3.	Ülkü Yolunda	H. Ören
4.	Bergama 2. Kermesi	Halkevi
5.	En Büyük Ölünün Ardında	T.İşitman
6.	Bergama Halkevi Broşürü	Halkevi
7.	Bergama Coğrafyası	T.İşitman
8.	Bergama'da Folklor	A. Yılmaz
9.	" Fikir Adamları	O. Bayatlı
10.	" Küplü Hamam	O. Bayatlı
11.	" Milli Oyunlar	O. A. Yılmaz
12.	I. ve 2. İnönü Zaferi	H. Ökeren
13.	Eğriköl Köyü — 1	Halkevi
14.	Dört Köy —2	"
15.	Bergama – Broşürü	"
16.	Tırmanlar Köyü — 3	"
17.	Bergama	"
18.	Bölcekköy IV.	"
19.	Yılmaz İçin	Halkevi

BERGAMA KÜLTÜR VE SANAT VAKFI
BERGAMA FOUNDATION FOR CULTURE AND ARTS

NOT : Bu kitaptaki yazıların, rahmetlinin hayatını anlatılandan başka çalışma ve hatıralarını taşıyanların blmlenmesindi ki güçlükler göz önüne alınarak yazarların soyadlarına göre sıralanması uygun görülmüştür.

Bir kaç Söz

Çalışkanlığı, Cemiyet işlerindeki başarılı hareketleri, Yılmaz'ın arkasında yalnız bir sevgi ve saygı yığını bırakmakla kalmadı. Onun için, yazılan yazıların toplanmasıyla bu küçük kitap da ortaya geldi.

Bu yazılar, Yılmazın birlikte çalıştığı arkadaşları ve yetiştirdiği talebeleri tarafından yazılmış olduğu için onun hayatını biraz olsun belirtmiş ve hatıralarını canlandırmış bulunuyor.

Yılmaz, evimiz Dil - Edebiyat ve köycülük kollarında uzun yıllar bulundu. Tarama dergisi anketine dilimizin canlı kelimelerini v e r e r e k Bergama'yı ön safta bulundurdu.

Folklor ve millî oyunlar yolundaki çalışmaları, daha sağlığında Halkevimizin yayınları ara sına girmiştir. Şimdi de Tahtacı Gelenekleri adındaki kitabı bastırılmaktadır.

Memleket için çalışmak amacıyla olan her kes Yılmazın hayatında kendisine bir yol bulabilir. Bu bakımdandır ki, bu küçük kitap cemi yete kendini verenlerin elinde değerini bulmuş olacaktır.

Ne mutlu o insanlara ki bilgisini yaysın servetini âbideleştirsın ve evladlarını hayırlı kılsın.

Halkevi Başkanı
O. Bayatlı

Yılmaz İçin

Bir insan 3mrünün değeri, yurda ve mllete hizmet derecesi ile 3llr. Yaşamak nefes alıp vermek, yiyip içmek, gezip tozmak değildir.

Yaşamak: Bütün hayatı boyunca duraklamaksızın her an, kinatın büyük tekmi kanununun bir unsuru olabilmek demektir. 3tesi bir yığın lftan ibarettir.

Yılmaz'ın hayatını bu 3lye vurunca: Okul-da, hava kurumunda, kozakta bir karınca gibi daima alışmasıyle, her dem hizmete ve iyili-ęe hazır güler yüzü ile bir 3rnek insan idi.

Derin ve candan meslek sevgisi ile de yüce bir 3ęretmendi. Onu kara toprağa verdikten sonra her Bergamaya varışında onun güler yüzünü, karşımda değil ama içimde görüyorum. Nur içinde yatsın.

Rahmi Balaban

Yılmazın Hayatından

Yılmazın adı (Abdurrahman)dır: 1302 de Bey şehir'de doğmuştur. Babası Ahmet Hamdi efendidir İki erkek, ikisi kız dört kardeştir.

Yılmaz, ilk öğrenimini İzmir-Tilkilik-(Teshîliye) okulunda, orta ve meslekî öğrenimini de İzmir Muallim Mektebinde yapmıştır.

1324 Yılında meslek hayatına atılmış olan rahmetlinin, ilk vazife gördüğü yer Alaşehir (Sinaniye) okuludur. Maaşı da 228 kuruştur.1325 te, gençliğinin ve enerjisinin büyük bir kısmını uğruna harcadığı Zeytindağ; (O zaman adı Kilim köy, sonra Reşadiye) bucağı okulu Başöğretmenliğine 300 kuruş maaşla tayin edilmişti.

Yılmaz, bu bucak hakkındaki ilk intibalarını anlatırken şöyle derdi; "Buraya geldiğimde halk çok cahil, birbirine kurşun atan düşman gibi, bir kaç derebeyi halkı kasıp kavuruyordu.

Ticaret yerli Rumların elinde bulunuyor, halk sefalet içindeydi. Bana mektep diye gösterilen yer bir izbeden ibaretti. Bilhassa: Burada içtimai, sıhhî ve ekonomi durum tarif- edilemeyecek kadar felci idi"

Yılmaz, işe ciddiyetle başlamış, çok geçme den kendisini köylüye sevdirmişti. O, yalnız köyde çocuklarla değil, dağda, kırdada ve tarlada köylüyle beraberdi. Tatil günlerini ve istirahat saatlerini feda etmişti. Köylüyle bitlikte karga savaşlarına katılmış, onların her derdine deva olmağa çalışmıştı. Köye, bu günün ihtiyaçlarına cevap verebilecek şekilde bir mektep kazandırmıştı. Köylü artık ona inanıyordu. O, köyün yalnız öğretmeni değil, halkın bütün dert ortağı olmuştu.

Yılmazın, Zeytindağ Bucağındaki Rumların tehcirinde ve işgal yıllarında kuvayı-milliyeye saf larında faal bir vazife gördüğü tespit edilince, Bergama işgal kuvvetleri komutanlığı kendisinin öldürülmesi için tertipler hazırladığını gene bir rum

tarafından kendisine haber verilmiştir. Bu yüzden köyü terketmiş, Salihliye ve oradan İnegöle gitmiştir.

Buraların da, işgali üzerine Konya'ya gitmiş, 1338 yılına kadar orada vazife görmüştür. 1339 da 700 kuruş maaşla (Bergama Erkek Numune Mektebi) muallimliğine tayin edilmiş ve 1340 yılında 1000 kuruş maaşla Zeytindağ Okulu Başöğretmenliğine gönderilmiştir. Yılmaz, burada evvelce eksik kalan eserlerini tamamlamağa savaşımış, okulun sahne kısmıyla merdiven taraflarını yaptırmıştır.

1927 de Bergama Gazi Paşa Okulu Başöğretmenliğine ve 1923 yılında da Bergamalı Kadri Okulu Başöğretmenliğine nakledilmiştir. Rahmetli ölümüne kadar bu okulda çalışmıştır.

Yılmaz, Zeytindağdan evlenmiştir. Bir kızı ve üç oğlu olmuştur. Kızı bir öğretmenle evlidir. Öldüğü zaman iki torun sahibiydi. Bugün büyük oğlu memur, ortancası subay, küçüğü de öğrencidir.

Rahmetli, ailesine ve çocuklarına karşı çok müşfikti. Şahtı hayatında çok mütevazî ve samimiydi. Cömert, misafirperver ve sırdaştı. Arkadaşlarının işini kendi işinden üstün tutardı. Resmî vazife saatleri haricindeki zamanlarını Halkevi, Çocuk Esirgenme kurumu, Hava kurumu gibi hayır müesseselerine hasrederdi. Son zamanlarda bilhassa köycülük ve folklor alanında derin incelemelere girişmişti.

İlk yazdığı eser (İzmir-Yurt) adında bir piyestir. Daha sonraları (Bergamada Foklor), (Millî oyunlar) -Osman Bayatlı ile birlikte, (Tahtacı gelenekleri) adlarındaki eserler vermiştir.

Yılmazın sağlık durumu 1944 yılı baharından itibaren bozulmağa başlamıştı. Sarılık hastalığı-na yakalanmıştı. Bergamada tedavisine imkân hasıl olmayınca İzmir memleket hastahanesine yatırılmıştı. Millî Eğitim Müdürlüğü, bu emek-tar öğretmene en yakın ilgiyi göstermişti. İyileşmesi için maddî, manevî hiç bir fedakârlık tan kaçınmamıştı.

Fakat Yılmaz, gösterilen bütün ihtimamlara rağmen iyileşemedi. Hastahannede 47 gün yattıktan sonra kendi isteği ile Bergama'ya ailesi yanına getirildi. Ümitsiz bir haldeydi. Bir

hafta sonra 26-kasım-1944 günü hayata gözlerini yumdu. Yaşı 58 idi ve meslek hayatı 36 yıldır.

Kurban bayramı sabahıydı. Yılmaz'ın kara haberi etrafa çabucak yayılmıştı. O gün evi bir tavaf yeri olmuştu. Gözler nemli, gönüller hüznü doludur.

Aradan ancak bir kaç saat geçmişti. Bir otobüs rahmetimin kapusuna dayanmıştı. Bunda sayın hocalarının ölüsüne alıp Zeytindağ'a götürmeğe gelen heyet vardı.

Bayram unutulmuştu. Yılmaz'a çelenkler hazırlanıyor... Halkevinde cenaze alayı tertipleniyor... Bergamalılarla Zeytindağ'lılar ölüyü paylaşmıyorlar. Uzun münakaşalar yapılıyor... Evde Bergamalı hocayla Zeytindağ'lı hoca arasında onu yıkamak şerefi öleşilemiyor...

Tekfin merasimi tamamı. Hocalarının cenazesinde bulunmak, ona son saygı vazifelerini yapmak için yüzlerce insan kapunun önünde ve avluda bekleyordu. Bir aralık bir ses, orada-kileri ağlatan bir ses duyuldu: Allahım sana şükürler olsun ki, sevgili hocamı yıkamak şerefini bana nasip ettin. Nur içinde yat hocam. Bu, Zeytindağ'lı (eski talebelerinden) Mustafa'nın içten gelen sesiydi. Nihayet o gün muhterem ölü, güneş guruba yaklaşırken Bergamanın kıyısında hazin bir törenle Zeytindağlıların kucaklarında ve gözyaşları arasında uğurlandı. Ertesi gün halkın (bilhassa Hakkı Korkmaz gibi eski talebelerinin çalışmasıyla mezarı kazılarak tuğlayla örüldü ve Yılmaz oraya saklandı. Vefakâr ve kadirşinas Zeytindağlı'lar bu nunla kalmıyarak hocalarına mermerden bir abide yaptılar...

Nur içinde yatsın.

Not: Bir kaç ay sonra, Zetindağ'da oldukça önemli bir kasa soygunculuğu olmuştu. Hırsız kasada ne varsa almış, yalnız üzerinde "Yılmaz'a aittir" ibaresi yazılı ve içinde yüzlerce lira bulunan bir zarfı bırakmıştı. Bu para mermer sanduka için toplanmıştı.

Damadı
L. Sevsay

Baş Sağlığı teli

Lâtif Öğretmen

Yılmazın ölümü ile çok değerli bir Memleket evladı kaybettik.
Acımız içimizdedir

6 / 10 / 1944

İzmir Millî Eğitim Müdür Vekili

Baş Müfettiş

Hikmet Türk

Vazife Aşığı

Muallim Yılmazı Kaybettik

Bu Kurban bayramının birinci günü 26.11.1944 te Bergamalı Kadri okulu başöğretmeni Bergamalı sevimli evlâdı Abdurrahman Yılmazı kaybettik. Bir kaç ay süren bir hastalıktan sonra, fani hayata gözlerini ebediyen kapadı. Fakat onun hatırası talebelerinin ve dostlarının vefalı kalplerinde ölmez bir sevgi ile yaşıyacaktır.

Yalnız iyiyi, her şeyin yalnız iyi tarafını gören o gözler, şimdi fani hayata yumuldu. Ebediyetin güzelliğine bakıyor. Yalnız iyilik yapmak için çarpınan kalbi şimdi çarpmıyor. Fakat onu seven, onun sevdiği kalplerde hatırası bütün canlılığı ile yaşıyor ve yaşıyacaktır. Yılmaz kendini yakından tanıyanlarla unutulmasına imkân olmıyan sevimli bir şahsiyetti. Bu memlekette otuz yıldan fazla bir zamandan beri öğretmenlik yapmış, aynı yıllar ve günler içinde bu resmi vazifesinden artan saatlarını mutlaka bir memleket, vatan ve millet davasına hasretmiş olan Yılmaz örnek şahsiyetlerden biriydi.

Görüşüme göre A.Yılmaz Atatürk'ün ve Milli Şefimizin kıymet verdikleri ve milletimiz arasında çoğalmasını istedikleri şahsiyetlerden biriydi, imanı bütün, azm ve iradesi kırılmıyan bir karakter, vazifeyi vazife olarak yapan, va-tan ve millet hizmetinde mükâfat beklemiyen bir şahsiyet, onun en bariz vasıflarından biri vazife aşığı idi.

Ölümü ile son bulan hastalığına kadar haya tının bütün devrelerinde kendisine verilen her hangi bir vazifeyi resmi, vatani bir işi vazife olarak kabul etmiş ve onu yapmaktan zevk duymuştur. Yaptığı bir hizmetten maddi mükâfat beklemediği gibi mevki düşkünü de değildi. İşte tam Türk terbiyesinin bir örneği ve faziletin ta kendisiydi.

Halkevinin köycülük kolu reisi iken bir ta-raftan talimatına göre o şubenin hizmetlerini gücünün yettiği kadar ifaya çalışıyor, bir taraf tan da dil-Edebiyat kolundan istenilen dil çalışmalarını ihmal etmiyordu. Bir yandan milli oyunlar hakkında tedkikat yaparken Çepni ve tahtacı aşiretlerinin hayat itikat ve adetleri hakkındaki tetkiklerini derinleştirmeye devam ederdi, Bütün bunlarla beraber kâh parti idare heyetinde ve kâh hava kurumunda ve bazan çocuk esirgeme kurumundaki vazifesini katiyen unutmaz ve başarmıya çalışırdı.

Üç yıl önce halkevi tarafından tertip edilen Kozak nahiyesi yaya tetkik gezisine köycülük kolu reisi sıfatıyla kendisinde iştirak etmesi lüzumunu söylediğimiz zaman hiç itiraz etme-den bizimle geldi ve bir hafta yaya olarak dolaştık. Daha geçen kış Kozak millî kuvvetleri-ne talim yaptırmak için nasıl derin bir zevkle, heyecanla koştüğünü hatırlarız.

Ziya Gökalp'in bu şiiri, merhumun vazife aşkını en güzel ifade etmekte sanki onun ağzından ve ruhundan inşad edilmektedir.

Var demezdim bu dünyanın ötesi

Gelmeseydi vazifenin gür sesi

Bu ses mutlak maveradan geliyor

Hak neredeyse ta oradan geliyor

Gözlerimi kaparım,

Vazifesi yaparım.

Şimdi ben ebediyetten gelen onun sesini duyuyurum.
Hak burda, hak vazifede diyor.
Son söz ; vazife aşığı .Yılmazın talebelerine hitap ediyoruz :
Hakka ulaşmak için, Yılma-zın ruhunu şad etmek için
vazifenize Yılmaz gibi sarılınız.

Halûk Ökeren
(Yeni Bergama gazetesi)

Bir Öğretmen Kaybettik

Öğretmen Yılmazı bir haftadan beri aramız-dan ebediyen kaybetmiş bulunmaktayız. Onu sevdiğinizi ve ona bağlı bulunduğumuzu ölüm haberini aldığımız gün elimizde olmayarak ızhar ettiğimiz teessür ifadeleriyle anlamış olduk.

Öğretmen Yılmazın bir çok vasıfları vardı. Onu biz en fazla enerjisi ve hizmetiyle ansak yeridir. Ölümü ile neticelenen menfur hastalık bile Yılmazı çalışmasından alakoyamadı. Kendisine öğretmenlik vazifesinden hariç ne verilmişse gene onları yapmakta soy adına layık bir başarı ile çalıştı. Otuz altı yılı dolduran mesaisinde otuz üç yılını Bergama'ya ve Zeytin dağ nahiyesine verdi.

Çok sevdiği öğretmenlik mesleği gerek Bergamada gerekse Zeytindağında geniş izler bıraktı. Onun bu unutulmaz emeğine karşılık Cumhuriyet maarifi, takdirkâr bir cümle ile sağlığında Zeytindağı ilkokuluna fotoğrafının asılmasına müsaade etti. Ölümünün haberini alan zeytindağlılar bir kamyonla Bergama'ya gelerek muhterem ölüyü nahiye merkezine götürmek dileğinde bulundular. Çok sevdiğimiz ve ölümüne yandığımız bu değerli insan kabrinin Bergama'da olmasını gönülünden istediğimiz halde Reşadiyelilerin bu asil duygularına, ısrarlarına dayanamayarak Zeytindağında olmasına ses çıkarmadık.

Muhterem Yılmazı Reşadiyelilerin kollarına terk ettik. On yedi yıl gençliğinin bütün sevgilerini ihtiraslarını çok sevdiği mesleğine vakfederek hayatının en güzel günlerini geçiren bu sevgili arkadaş şimdi oradadır. Meltemleriyle ebediyet türküleri söyleyen Ege, Yılmazı öğretmenlik aşkını terennüm ederse çok görmemeli. Zira Ege haşrolduğu gündenberi basalık payesinle iftihar eden bilginlere ebedi beşik olmuştur. Yılmaz, sana ve senin kutsal mesleğine rüzgârlarımız türkü yaktığı kadar bu memleketin yıldızları da lamban olsun. Çünkü sen bu yurdu derin bir sevgi ile severdin.

SABRİ US

(Yeni Bergama gazetesi)

Yılmaz Hoca

Zaman Çabuk geçiyor. Yılmaz'ı toprağa verdiğimiz yıllar oldu. Neylersiniz ki (çark) dönüyor ve bize düşen boyun eymek.

Dört yıl önce sevenlerinin omuzları üstünde giden ve son durağı paylaşılamiyan hocam için neler söyleyeceğimi kestiremiyorum. Belli olan meziyetlerini saymak (malumu ilam) dan ileri gitmeyeceği gibi belki noksan da kalacak. Aklıma geniş tebessümlü yüzü, daima soran ve arayan bakışlarıyla idealizmi, adına lâyük Yılmazlığı, tükenmez bir kaynaktan fişkırın tasavvurları geliyor. Hatta çocukça bir safiyete bürünen hülyaları geliyor. Amma o sade bunlar mı? üstelik sevenleri onu dilediğimden âlâ yad etmediler mi? Ondan eski bir talebesi sıfatiyle hatıralara dayanarak konuşmam galiba en doğrusu olacak.

Lâkin hangi hatıradan bahs açmalıyım? Yirmibeş yıl önceki(Gazipaşa mektebi) muallimi genç, dinç, hareketli her yerde hazır ve nazır Yılmaz beyden mi? körpe izcilerin başındaki kalpaklı Yılmaz hocadan mı? Sekiz on yıl kadar önce bana bir türlü gözüm kestimediğim köy gezileri teklif eden genç ruhlu Yılmazdan mı? Hayli zor bir seçim.Sonra bunların hiç biri, ondan niçin bahsettiğimi yeter derecede anlatamayacağı gibi elimde olmadan yine meziyetleri bahsine saplanmış olacağım. Halbuki ben ondan, meziyetleri dışında, bana olan nisbeti içinde bahsetmek arzusuyla bu satırları karalamağa başladım. Hissediyorumki Yılmaz hocayı ancak şu hatıram gönlümce dile getiremeyecek:

Şimdi iyice hatırlıyamıyorum. Bayraktar kimdi? Bu cereyan nasıl başlamıştı? fakat hepimizin (Türk adı) olacaktı. Okul, bereketli top raklardan fişkırın çimerler gibi birdenbire yıldırımlar, Alparslanlar, Çetinler, Yavuzlar ile doldu. Ben de Yılmaz da karar kıldım, ilkokul diplomam (120 numaralı Ali Rıza Yılmaz efendi) adınadır.

Sonraları fazla iddialı bulmakta beraber o zamanla beğendiğim bu adı niçin aldığımı düşündüğüm çok olmuştur. Şuna İnanıyorum ki bu adı seçmemde en az çocukça bir üstünlük arzusunun tatmin edilişi kadar (Yılmaz hoca) nın damgası vardır. Hatta bence (Ali Rıza Yılmaz efendi) nin yılmazlığı daha çok buradan gelir. Burada aklıma şu sual

gelebilir: Peki, ne sebep? Belki (şu) su, belki (bu) suyle, belki de ardından bu satırları yazdıran tarafıyla. Bunun hem izahı güçtür, hem de beni saymaktan kaçındığım (meziyetleri) fasit dairesine sürükler. Hakikat şu ki nesiyle olursa olsun, hatta çocuk duygularımı kolayca fetheden bir isim taşımaya rağmen (Yılmaz hoca) o zamanki bana adını kabul ettirecek kadar tesir edebilmiştir. Ve hatıralarımdaki Yılmaz hocada asıl budur.

Dünya acaip bir Dünya. İnsanlar var, yaşadıkları zaman boyunca el üstündedirler, gönüllerde dillerde gezerler. Yokluklarına dayanılmaz amma göçüp giderler, onları arayan soran olmaz. Unutuverirler. Yine insanlar var can tende olduğu müddetçe ha varmış ha yokmuş gibidirler de göçüp gittikten sonra yoklukları hissedilir, eskidikçe kıymeti artan şarap misali zaman onların lehine çalışır.

Ne mutlu (Yılmaz hoca) ya ki kendi çapında bu çeşit bahıtlı fanilerdenmiş.

Rıza Apak

Yılmaz Folklor Alanında

Yılmaz'la 20 yıl Bergama'da geçen arkadaşlığımız, daha eskiden, sekiz yıl önceden başlar. İlk onu İzmir sultanisinde -*Şimdi adliye binası*- açılan muallimler tatbikat kursunda tanıdım çalıştı. Becerikliydi. İsmail Hakkı -Baltacı oğlu- nun terbiye dersleri, milliyet ve vazife yolunda inan ve heyecan içinde akup gidiyordu Denebilir ki, halk bilgisi duygusu bu zamanda bize aşılınmış bulunuyordu.

Memleketimizin her bucağında eski ve yeni medeniyet eserleri kadar folklor bakımından da zengin ve olgun meteryal bulunduğunu, gelenek ve göreneklerimizi belirtmenin Türklük bakımından olduğu kadar, insanlık için de geniş ve engin bir varlık olduğunu anlamıştık.

Bunun ilk adımları Bergama'da Türkocağın da atılmış ve bu önemli iş ele alınmış bulunuyordu. Halkevleri bu işe hız vermiş ve bu yol-da çalışanların yoluna ışık salmıştı.

Yılmaz'ı ilgisini çeken en büyük iş, dil üzerinde çalışmak olmuştu. Türk Dil kurumuna binlerce kelime derledi. Bu yüzden Bergama'yı ön safa getirdi.

Bu sıralarda İzmir Valisi -şimdi Kocaeli Valisi- sayın Fazlı Güleç- Bergama Kermesi-ni ortaya atmıştı. Kermes kelimesi üzerinde ilk analizi yapan Yılmaz oldu. Birinci Kermes kitabının başına konan bu yazı ile Kermes kelimesinin anlamını belirtildi.

Bergama Kermesi, Folklor bakımından önümüze geniş bir alan açmıştı: Millî kıyafetler, Millî oyunlar ve Millî spor... gibi çeşitli ve çekici konular ortaya getirdi.

Yılmaz'la milli oyunlar üzerinde durduk. Kozak yaylasının coşkun Efesi Hasan Çakı'nın oyunları örnek tutuldu. Bütün güçlükleri yenilerek 3 - 5 sayı üzerine - öğrenilmesi kolay bir ölçü bulundu. Bengi, Harmandalı ve Arpazlı Zeybek oyunları bu esasa göre yazıldı.

Karakteri bozulan oyunlar gibi pratik çalınan havalarını da notaya almak lâzımdı. Bu çok önemli işi de ele alındı. İlk olarak Kozak Yukarıbey köyünden klarnetçi Hüseyin Limon çavuşa notaları yazdırıldı sonra bu notaların düzenlenmesi için Harmandalı-notasını ilk yazmış olan- üstat Kırkağaçlı Yekta Madran'dan rica edildi. Bu suretle ancak millî oyunların on

notası sağlanmış, oldu.

Millî oyunlar kitabının uzun süren hazırlığı sırasında, Yılmaz bir taraftan da Atasözleri, maniler, türküler ve görenekleri derledi. Bu sonuç -Bergama'da Folklor- kitabını verdi. BU kitabı Bergama Halkevi, VIII. sayı olarak yayınladı [1]

Çok geçmeden -Bergama'da Millî oyunlar-kitabı da bitirildi. O da Bergama Halkevinin XI. sayısı olarak bastırıldı. [2]

Yılmazın üzerinde önemle durduğu konu alevilikti. Onu sık Tahtacı veya Çepni köylerinde görürdük. Ara sıra da İzmir'in Narlıdere köyüne kadar aktığı olurdu. Bu gizemsel durumundan, onun Tahtacı olduğunu yarı ciddi yarı şaka söyleyenler bile olurdu.

Yıllarca süren inceleme, bu inancın kapalı kalan taraflarını aydınlatmak için onu uğraştırdı, didindirdi. Gelenekleri ve nefesleri kitaptan değil, öz kaynaktan birer birer derlemişti.

- Tahtacı Gelenekleri- adını alan bu değerli kitap C.H P. genel sekreterliği tarafından Bergama Halkevi 19 sayısı olarak bastırılmaktadır. Yılmaz'ın yılmadan üzerinde durduğu bu eserden başka yeni Bergama gazetesinde de Bergama'da düğün âdetleri için bir seri yazısı çıkmıştır. Fakat, bu bitirilemedi. Son gününden bir gün önceydi, bu yazının yarıda kalmasından üzüldüğünü söylüyordu.

Yazık ki Yılmaz, tam verimli olacak bir çağda göçüp gitti. Herşeyden önce ulusal benliğimizi göstermesi yönünden önemli olan, ve milletimizin karakter ve ülküsünün ana çizgilerini belirten Folklor, ondan daha çok şeyler bekliyordu. Onun bengi olarak aramızdan ayrılması bu bakımdan da bizi dağladı.

O. Bayatlı

- (1) -Yılmaz'ın ilk yazdığı kitap İzmir -Yazı adlı manzum bir okul piyesidir,
(2) -Millî oyunlar kitabı daha genişletilerek bir yıl sonra -Ege Zeybek Oyunları - adıyla bastırılmıştır.

Yılmazı Neden Çok Severdik

Onu Bergama' ya ilk geldiğim gün, daha otomobilden inerken tanımıştım. O, o gün bızır gibi imdadına yetişti. İyilik, daima iyilik, bu, Yılmaz'ın en başta meziyetlerinden biri idi, Bergama da bulunduğum yıllar içinde ekseri günlerim, bu vefakâr dostla, başbaşa, yanyana geçti. Eğer ben bugün köyleri seviyorsam, ve eğer köylere bağlanmışsam bunda âmil Yılmazı görürüm.

Bergama'nın yüzlerce köyüne beraber gitik, Halkevi adına yaya köyleri dolaştık. Ben mecburdum, beni vazife sürüklüyordu, fakat onda bu mecburiyet de yoktu.

Yılmaz yıllarca halkevinin köycülük komite reisliğini yaptı, dil edebiyat komitesinde, Parti de çalıştı, bütün hayır cemiyetlerinde her zaman Yılmaz'ı görmek mümkündü. O, birçok reisliklerde bulundu, fakat birgün dahi memfaat ummadı. Onda mevki hırsıda yoktu.

Havaya karşı passif korunma mevzuu etrafında konferanslar vermek, köylü ile bu konuda haspihaller yapmak üzere bir yaz günü birlikte Kozağa gitmiş ve bütün köylerini yaya olarak dolaşmıştık. Bergama'ya dönüşümüz de yine yaya olmuştu. Bu yolculuk bizi epeyce yormuştu. Bir aralık kendisine:

"Yılmaz! ben şahımı bu kadar severim, Artık gidemeyeceğim, bu yaya gezilere son verelim, dedim. O, hiç yorulmamış gibi: "Yorulduysa sırtıma bin! programı bozmak yok" diye cevap verdi. Halbuki ben, asıl onu yorulmuş görüyordum. Fakat o, asıl Yılmaz, yılmıyan Yılmaz, bana bunu sezdirme bile istemiyordu.

Bana daima "Ölmeden dinlenmek yok" derdi. Evet o, dinlenmeden öldü. Derin bir nefes alamadan öldü.

Onu kaybetmezden bir gün evveldi. Kendisini ziyarete gitmiştim. Yatağında bitkin bir halde gördüm. O, ne çabuk solmuştu. Biraz daha faydalı, biraz daha iyi olmak için köy köy dolaşan, konferanslar veren, pistir diye çok kimselerin semtine hile uğramak istemedikleri köylerde geceleyin, bayır işlerinde en önde koşan Yılmaz şimdi yatağında solgun ve

bitkin yatıyordu. Kim derdi ki o, bir daha kalkmıyacak.

O, bu halinde bile yine okulunu sayıklıyor, yine köylerini düşünüyordu."Hastahaneden geldim, okuluma uğrıyamadım, bilmem işler nasıl gidiyor, sınıflar çok dolmuş diyorlar, sıra işini ne yaptılar acaba,, diyor, araya dalıyor, sonra yine devam ediyordu. "Ayaklarımda derman yok, yol da yokuş.. Gözlerinden damlayan yaşı gizlemek istiyor. O bu hali ile yokuş olmasa okuluma kadar "gitmek isterdim" demek istiyordu. Ben ilâve ediyorum. "Boş ver be Yılmaz, asıl seni çepniler bekliyor. Seni yalnız evden çağırıyorlar, biraz canlan da gidelim" diyorum. Hafif gülümsüyor. "inşallah" diyor.

Yılmaz köylünün, halkın en yakın ve vefakâr dostu Yılmaz, maarifin emektar ve sadık hadimi Yılmaz, işte ölümünden pek az evvel okulu köyü düşünüyor, onu sayıklıyor. Ona bir isteği olup olmadığını sorduğum zaman "Hayır Kemal, sağ ol, yalnız imkân bulursan okuluma bir uğrayıver, Şaban'a yardım et."diyordu.

Binbir derdine, müşkiline rağmen başka bir istekte bulunmuyordu. Artık bu gün aramızdan gaybettiğimiz

Yılmaz'ı Bergama ebediyen unutmayacaktır. Yılmaz daima içimizde yaşıyacaktır. İzmir Maarif Müdür Muavini Bay Şerif Erdem'in Yılmaz'ın ölümü hakkındaki şu cümlelerini ilâve etmeden geçemiyeceğim, "Yılmaz'ın kaybından duyduğum acı bütün tazeliği ile ruhumu kavuruyor biz yalnız eşi zor bulunan bir meslekdaş değil aynı zamanda insanlığın bir fazilet sembolünü kaybetmiş bulunuyoruz. Ben bu acı haberi alınca meslekdaşlarıma bir taziyet telgrafi hazırladım.

Hazırladım fakat kine gönderecektim?

Kadirşinas, vefakâr Zeytindağlıların sosyal vazifelerini yaptıklarını duyunca, onları hürmetle andım. Ölmeyen Yılmaz'a onun aziz ruhuna ebedi tazimler.

Kemal Çallı

Hatıralarımda Yılmaz

Sayın hocam Abdurrahman Yılmaz'ın ölümü içimde unutulmaz bir sızıdır. Hastalığına varamadım, ölümünde bulunamadım. Hasta iken her gidenden "hakkını helal et" diyerek ayrıldığını duydum. Acılar karşısında zayıf bir haleti ruhiye taşıyan bir insanım. Onun için ziyaretine gidemedim, ölümünde de Foça'da bulundum.

İlk okulun beşinci sınıfında talebeyim. Türkçe öğretmenimiz Yılmaz bir gece ödevi verdi (sigaları) ezberliyeceğiz. O akşam yeni camide mevlütte var. Bütün sınıf bu mevlütü kaçırmak istemedik. Gittik, amma hocamız peşimizi bırakır mı hiç: Derslere çalışıp çalışmadığımızı takip etmek maksadile Yeni camiye gelmiş ve hepimizin orada olduğunu görmüş. Ertesi gün dersteyiz, numaram 16 sıra ile derse kaldırıyor. Çatıştın mı? "evet" diyen talebeye bir soru, bilemeyince o dünkü terbiyeye göre bermutad bir araba dayak. Sıra bana geldi: Düşündüm taşındım doğruyu söylemeyi tercih ettim. Çalışmadım Yeni camideki mevlütte idim. Bizim muhterem hocanın bana karşı hareketi değişti, "aferin sana İhsan doğruyu söyledin ben hepimizi gördüm yalan söylersek bir Türk çocuğuna yakışmaz,, dedi. Hemen müdüriyete giderek bir aferin kâğıdı doldurdu ve arkadaşların önünde bana verdi

Onunla beraber çok köy gezdik, davamız yorulmıyan bir vücuda, kırılmayan bir azma sahipti. Köylerde konuşurken "'Biz İhsanla beraber aynı çatı altında çalıştık" diye sakalaşırđı. Pek tabii ki ilk hamlede benimde öğretmen olarak çalıştığımı zanederlerdi. Sonra izah ederdi,"ben öğretmen İhsan'da benim: talebemdi"

İzcilik teşkilâtı Gazi okulunda kuruldu. Ben de izciyim Babam da günün adamı, izci elbise-sini giymeme müsaade ediyordu. Yalnız eski enveriyeleri andıran izci kabalığını bir türlü giymeme müsaade etmiyordu. Sayın hocam Yılmaz, babama "canım" dedi "Sen şunu bırak İzmir'den bunlara uyacak hususî bir izci kabalağı getir ve geydir olur biter" deyince babamın da gönlü oldu, bu dava da böylece halledildi. İnsan kıramadan iş görmeyi kendine şur edinmiş tek varlık diyebileceğim Yılmaz'ı unutmak mümkün mü?

Bergamamızın her alandaki inkâlabında ön safta gelen büyük varlık. Aile hayatında insanlığın en büyük meziyetlerini taşıyan, koşan müşkülleri hallederek etrafı için kendini

fedaya hazır olan varlık o.

Bir öğretmen ve vatandaşın felâketine, saadetine her an koşan o.

Memleket mavzuunda verilen işleri vazife telakki eden, bırakmadan çalışan ve başaran o.

Meslekî ve hususi hayatı biz talebelerine örnektir. Onun izinden yürüyeceğiz. Odun kadar cemiyetin adamı, yurdun insanı, yüksek vasıflı olmayı güdeceğiz. Mesleğimizde ondaki aşkla çalışacağız. O ölmedi, hatıralarımızda ve kalbimizde sağdır. Bizi okuttu, yetiştirdi. Tuttuğu yolu tutacağız, onun hayatından yurt severliğinden örnek alacağız. Yattığı yer nur olsun, hatıraları daima azizdir.

İhsan DİRİM

Öğretmen Yılmaz

Kurban bayramının ilk günü. Ailece Kaymakam bay Hamdi Orhon'un evinde neşe içindeyiz. Bu aralık Bayatlı'nın bana yazdığı bir kâğıdı getirdiler. Kısa fakat müthiş bir satır yazı. (Yılmazı kaybettik. Başın sağ olsun. Seni bekliyorum) Kâğıdı bay Hamdi Orhon'a uzatıyorum. O da can evinden vuruluyor. Doğru Bayatlı'nın yanına koşuyorum. Yılmazın bu en eski arkadaşını loş hücrelerinde, yalnız ve büyük bir perişanlık içinde buluyorum. Başları elleri arasında idi. Ve ibadet eder gibi ızdırıp çekiyordu.

Yılmaz kimdir? Yılmaz meslek hayatının sonuna başarı ile ermiş bahtiyar bir öğretmendi.

Öğretmen, Cemiyetin ızdıraplarını kendi içinde duyan ve cemiyetin saadeti için, yarınki mesut ve gülen büyük yığın için uğraşan ve didinen Tanrı çırağı... Öğretmeni, etrafını aydınlatmak için yanan ve yavaş yavaş kendini tüketen muma benzetilenler çoktur. İşte Yılmaz bu tarife tıpa tıp uyan bir muallimdi.

H. öğretmenin Cemiyet öncüsü olduğunu bilirdi. Onun için her hayırlı işte o en öndeydi. Hiç bir zorluktan yılmazdı. Bundan dolayı "Yılmaz,, soyadı ona pek yakışırdı. Asıl adını zaten bilen de yoktu. Onu tanıyan büyük küçük herkes ona sadece baysız beysiz - Yılmaz diye hitap ederdi.

Hayatı örnek çalışmalarla geçmişti. Halkevinin balansı idi. Köy köy gezer ve folklor peteğini doldururdu. Hiçbir işten kaçmaz daima başarırdı. Ne yaşına başına baktı Halkevi sahnesinde rol bile aldı. Çünkü o, yapamam edemem demesini bilmezdi.

Başarılmak istenilen her işte ilk hatıra gelirdi. Vazifenin dilsiz esiri idi. İşinin başına bir dakika geç kaldığını kimse görmemişti. Yılmaz, çocuklarınız için, örnek bir hocaydı. İzmir Kültür ailesi çok kıymetli bir öğretmenini Memleket hayırlı bir evlâdını kaybetti.

Haluk ELBE

A. YILMAZ

Geçen Ayvalık teftişimde Ölümünü öğrendiğim öğretmen A.Yılmaz temiz gönlü, pürüzsüz karakteri, güler yüzüyle nevi şahsına mahsus aziz bir varlıktı.

Yılmaz'ı otuz bir yıl önce bir tesadüf eseri olarak görüşmezden önce gıyaben tanıdım. Bu tanışmanın kıymeti vasitanın özelliği bakımından da mühimdi. Onu bana rahmetli Rıza Yenişehirli tanıtmıştı. Rızanın tanıttığını söyleyince tanıtma tarzında bir komiklik olduğunu söylemeye lüzum var mı? Bilmem.

Her ikisi için bir sayı hatırası olarak Rızanın bana gıyabî tanıttığı Yılmaz'ı anlatayım:

O vakitler, Altınova okulu öğretmeni rahmetli Fehmi efendi çocuklara asker orubası yaptırmış, tüfekler almış, trampet, boru takımı yaptırmıştı.

Bir gün çocuklarını bir arabaya bindiren öğretmen Bergama kenarına gelmiş, orada çocukları nizamlayıp, boru trampet önünde olarak kasabaya girince bir hayli sükse yapmıştı. Yılmaz bunu haber alınca:

İmrenmiş ve taklide teşebbüs etmiş fakat Altınova çocuklarının kendi Bucaklarından Bergama'ya kadar yürüdüklerini sanarak daha yıkın kendi Bucağından çocukları yola düzmüş yürütmeye çalışmış. Akşam geç vakit çocukların Bergama'ya varmadığını öğrenen babalar, hayvanlara yükledikleri küfelerle çocukları aramağa çıkmışlar ve ağaç altlarında bayılıp kalan çocukları toplayıp dönmüşler. Benim alelâde anlattığım şu fıkra Yenişehirli Rıza, o eşiz sanatkârın ağzında ne kadar hoş, ne kadar güldürücü olmuştu.

Aradan çok geçmeden ben Kınık müdürü iken bir tahkikat için Zeytindağına gitmiştim. O vakit ki Bucak müdürü rahmetli Baha mektep hocamız diye bana Yılmaz'ı tanıttı. Onunla o kadar gönlümüz barıştı ki adeta benim mihmandarım oldu.

Zeytindağına gelip gitme eklik olmadı. Her geçişte dostluğumuz bilendi.

Bergama çevresinde Kaymakamlık, Vali muavinliği ve Valilikle dolaştıka Yılmaz'ı güler yüzu, samimi bakışlariyle hep karşımda buldum.

Onunla her tesadüfümüzde gâh bir aşiret tetkik, gâh bir folklor işi sözüümüzün konusu olurdu. Yılmaz bunlar üstündeki incelemelerini öyle bir inanla anlatırdı ki onu saatlerce dinlemekten zevk alırdım.

Vakitsiz ölümü yalnız Yılmaz ailesini değil hepimizi kederlendirdi, Gönül onu daha çok yaşar ve yurda yarar görmek isterdi. Olan olduktan sonra dileğimiz onu yetiştiren Milletin var olmasıdır.

Bergama yaşadıkça Yılmaz'ı unutmıyacağını Bergama'lı hemşirelerinin vefakârlığına dayanarak temin ederim.

Fazlı GÜLEÇ

Başöğretmen Abdurrahman Yılmaz

1941 yılında Bergama'ya geldiğimde samimi kalple tanıştığım arkadaşlardan biri de A. Yılmaz'dır.

Görev yerine gidinceye kadar Bergama Kozak Bucağının köy ve köyleri hakkında günlerce usanmadan bilgi vermişti. Muhtelif görevler bizi Kozakta da buluşturdu.

Halkevi köycülük kolu gezilerinde yaşı hepimizden ileri olmasına rağmen dere, tepe ve dağları yaya olarak bizlere cesaret veriyor işinin eri olarak bizleri sürüklüyor. Biz de ondan kuvvet alarak yılmadan gezilerimize devam ederdik. Konakladığımız yerlerdeki insanlarla kırk yıllık dostmuş gibi hareket ederek hemen dostluk peyda eder, saatlerce konuşur muhitin bütün

hususiyetlerini öğrendikten sonra hafızasında saklar, köyden ayrıldıktan sonra defterine not ederdi.

Köylünün dert ortağı olan Yılmaz, Halkevinde köylü vatandaşlarımızın yazılarını yazmak ve işlerini takip etmek için Gezici Başöğretmenler C.H.P. Halk evi başkanları ve Kaymakamla mutabık kalarak köylülerin İşlerinin takip edilmesine ön ayak olmuştu. Köylüler Başöğretmen Yılmaz'a Gezici Başöğretmen adını vermişlerdi.

Yılmaz Avcu Grubu Komutanı

Köycü Yılmaz, Kozak bucağındaki avcu guruplarına talim ve terbiyesini üzerine almıştı. Kış mevsiminde (25 km.) masafeden ilçeye celp edilerek talim ve terbiye gören vatandaşların iâşe ve ibate bakımından masraflar ve müşkil şartlar içerisinde olduğunu hissederek görevin mahallinde yapılmasının her bakımdan daha favdalı olacağını alâkadarlara anlatarak Kozak ta yapılmasına müsaade almıştır.

Kış mevsiminde hayvanla Kozak'a gelerek haftalarca avcu guruplarına görevlerini yaptırır onlara akşamları evlerine dönmelerini ve sabahın erken saatlarında vazifeleri başına gelmelerini söylerdi.

Bu duruma itiraz eden arkadaşlarına: (Vazife saatından evvel gelmiyenlerin cezalarını kendi tarafından çekileceğini hiç bir köylü vatandaşın da onu müşkül duruma düşürmiyeceğini bildirirdi.)

Bu suretle tarafları memnun ederdi. Birçok günler köylere davetli olarak giden Yılmaz şimdi büyük varlık tarafından meçhul semte davet edilmiş ve bu davete icabet ederek cismen bizlerden ayrılmıştır.

10 / 7 / 1948
Fehmi GÖKALP

Hocamız

Yılmaz 1909 ve 1910 ders yılında Zeytindağına öğretmen olarak geldi. 22 yaşında ve bekârdı asıl adı Abdurrahmandır. Bucakta evvelce öğretmen ve okul olmadığından bir okul binası temimle yeniden bir düzen kurmak zorunda kaldı. Mescit camii bitişiğinde bir çatı altında biri büyük biri küçük basık tavanlı iki odada okul teşkilâtı ve bunların yanı başına kendi oturmasına mahsus çatmadan bir oda yapıldı. Hepimiz Yılmazın bu okuluna kaydolanduk. Evvelce mahalle kadın hocalarına devam ediyorduk. Yaşlarımız dokuz on idi.(elif;ba) yi bile tanımayan bizlere ikinci sınıf kitaplarını nasıl öğrettiğine ve bizimde nasıl öğrendiğimize halâ şaşarım.

O kadar sıkı kontrolündeyiz ki geceleri, cuma günleri bile kendisinden kurtulamıyoruz. Az bir zaman zarfında hepimizi yola getirdi, Derslerde iyi neticeler vermeğe başladık O da memnun oluyor bizde öğrendiğimize seviniyorduk. Daha büyük başarılar elde etmek için sene ortasında ara imtihanları tertip ediyor ve bu imtihanlara köy halkından az çok 'okur-yazar olanlarını mümeyyiz seçiyordu. Bunlar ya babalarımız, ya amca, dayılarımız veyahut akraba komşularımızdı. Onların huzurunda yapılırsa bu imtihanlarda başarı gösterenler (tahsin, imtiyaz)varakalar ile taltif ediliyordu. Başarılarından dolayı birkaç varakasiyle tarih derslerinde ders harici olarak hocamın anlatmış olduğu 1897 Rus-Japon harbini soran mümeyyize Rusların muharebeyi nasıl kaybettiklerini anlattığımda görmüş sekiz kuruş mükâfat aldığını kiç unutmam Bunlar, hem bizi harekete geçirmek, hem de velilerimize bizim derecelerimizi göstermek içindi öğrendiklerimize hayret ediyorlar, dolayısıyla hocamızı takdir ediyorlardı.

Bu arada nereden tedarik ettiğini bilmediğim kayışlı ağaç tüfenklerle, askerlikte çavuşluk yapmış olanlar vasıtasıyla, askeri talimler de görüyorduk; Bu talimlerin faydalarını askere alındığımız zaman gördük. Birinci dünya harbinin devan ettiği sıralarda omuzlarında aynı tüfenkler talebelerile Bucağın kenarında yürüyüş yaparken gören Çandarlı önlerindeki bir İngiliz harp gemisi asker zannile top mermisi bile atmıştı. Bu teşkilâtile bu günkü izciliği daha o

zamanda kabul etmiştir.

Bucakta bir Rum mektebi de vardı. Bazan bizi Rum mektebine götürür, Orada gördüklerini anlatırdı, Yine bir gün gittiğimizde Ege bölgesini de Yunan hükümeti hudutları dahilinde gösterilmiş haritayı görünce avdette bu harita hakkında izahlarda bulunarak o günkü devlet sisteminden şikâyet ederdi. Bazan da Rum mektep talebelerini bizim mektebe davet eder onların öğretmenile saatlarca münakaşa ederdi. Bu arada hem bizi ve hem Rum mektebi çocuklarını Türk Bayrağının önünden geçirterek selam verdirirdi. Hiç kimsenin Bayrağa hürmet etmesini bilmediği o zaman da Yılmaz Bayrağına olan sevgi ve saygısını ve Vatanını ne kadar kıskandığını göstermiştir.

Bucakta o zamanlar kaba insanları Türk kelimesile tavsif ederlerdi. Gerek bizlere, gerekse bucak kalkma bu düşüncenin yalnız olduğunu Türk milletinin dünya Milletlerinden ne kadar üstün olduklarını anlatırdı. Yine bugünkü Milliyetçilik fikrini Yılmaz daha o zamanda benimsemişti. Çalışmalarında o kadar muvaffak oluyordu ki komşu köylerdeki hocalar bile Yılmazın programını tatbik ediyorlardı. Bucağa dörk saat uzak (İsmailli köyündeki Mahmut hocanın Yılmazdan aldığı ilhamla çalıştığı görüldüğünden Manisada maaşlı öğretmen olmuştur. Bu da Yılmazın mesleğine ne kadar âşık ve onun için ne kadar çalıştığına bir delildir. Bucak halkı yekdiğerine aykırı iki gurup halinde iken kudretli azmle bu ikiliği kaldırarak ilk işi 1912 senesinde bugün kendi soyadını taşıyan yani bir millet binasının tentelerini atmağa muvaffak oldu. Ba Yılmazın bugünkü devlet okul ve kültür siyasetini daha o zaman da düşünmüş olduğunun açık delilidir. Böylece çalışmakta iken yurdunuzun Yuman orduları tarafından işgal edilmesile 1914 senesinde sürülmüş Bucak yerli rumları avdet etmişti. Bu meyanda rum mektebi öğretmenleri de gelmişti. Evvelce aralarında geçen münakaşalardan Yılmazın nasıl adam olduğunu çok iyi bilen bu rum öğretmen Yılmazın tevkif edilmesi için Yunan hükümetine müracaatlarda bulunduğu haber alınınca bucağı terkederek iç anadoluya iltihak etmiş ve yine erada vazifesine başlamıştır. İstiklâl savaşının devamı müddetince oradaki vazifesinde aşk ile çalışmış Yurdumuz düşman istilasından kurtulur kurtulmaz avdet ederek sevdiği mektebine kavuşmuş ve Bergamaya nakledilinceye kadar yine eskisi gibi candan çalışarak okulda çocuklar tarafından temsil verilmek üzere sahneler kurmuş ve daha birçok

noksanlarını ikmal etmiştir. Kısacası, 36 senelik öğretmenlik kayatında zamanın güçlüklerini düşünmeden, korkmadan, yılmadan maddî yokluklar içinde bile vazife aşkile çalışarak meslektaşlarına rehber olarak izler bırakan ve kendisine taktığı (Yılmaz) soyadının ifadesini sonuna kadar muhafaza ederek hayata gözlerini yuman Yılmaz, zamanının yetiştirdiği meslekdaşları arasında seçilmiş bir öğretmendi.

Zeytindağlı

Hakkı KORKMAZ

YILMAZ'IN TÜRKÇÜ VE İNKİLAÇI RUHU

Yılmaz, Türkçülük ve inkılâpçılık alemi içindeki her yeniliğe, ezelden aşıkmiş gibi çekinmeden irkilmeden katılırdı. Onun kalbinde daima yaşayan yenilik aşkını ve inkılâp ateşini belirtebilmek için eski bir hatıradan başlamak isterim, zaten onu o gece tanımış ve sevmeğe başlamıştım. 1927 yılı Cumhuriyet bayramında Türk ocağı salonunda bir bale tertip etmiştik. Bu balo Bergama'nın ilk balosu olacaktı. Bu sebeple, bir falso yapmamak, muhite iyi bir tesir bırakabilmek için çok titiz davranmış ve balonun muvaffak olması için çok itima eylemiştik. Tabiatile bütün amelimiz Bergama'da bir yenilik hareketi yapmak, içtimaî âdap ve muaşeret dairesinde nezih bir aile eğlencesi tertip etmekte bu eğlentiye lâıyk bir çok aileler davet edildi. Fakat teessürle gördük kî, bu Bergamalılardan yalnız iki üç aile iştirak etmişti, Bunlardan biri (YILMAZ)dı, Yılmaz ve eşi baloda diğer ailelerle birlikte eğlendiler, dans ettiler ve muhitin ertesi gün yapacağı dedikodulardan hiç perva etmediler. Yılmaz'ın ayağında lâstik mespotinlerle dansını hiç unutamam, nazaket ve fazilet oradakilerin hepsinin esas karakterlerini teşkil ettiği için balo çok muvaffak oldu. Bunun gibi Bergama'da izci teşkilatının başında, Şapka inkılâbında, Türkçülük hareketlerinde o, hep derin bir aşk ve şevk ile ön safta yürümüştü.

Dil inkilâbında, Bergama'dan en çok derlemeyi o yaptı, ve her yıl dil bayramında Halkevinde yapılan törenleri o açtı. Köycülük kolu reisi iken köyleri yaya olarak gezdi. köylünün dertlerini dinledi, bildiklerini öğretmeye çalıştı yabani ağaçlar aşılamayış teşvik etti ve bu alanda çok muvaffak oldu.

Yılmaz, Kemalizm'in yaşıyan bir varlık olduğuna, ondan iyiliğe, yeniliğe doğru bir atılış bulunduğuna candan inanıyordu. İnkılâp anlamı içinde her yeniliğe karşı içden gelen bir cezbeyle atılır, ürkeklere, yarı inanışlara cesaret ve emniyet vermek isterdi, daha doğrusu yenilik hareketlerine bu katılışıyla onlarada emniyet ve cesaret verirdi.

O, Türk inkilâbının yapıcı ve yaratıcı ruhunu sezmiş, inkilâbın yalnız siyasî bir teşekkül değil, Türk milletinde içtimaî yeni bir bünye yaratmak davasında olduğuna inanmıştı, bunun için iktisad'da , kültür'de, hayat, sanat ve dil'de bütün cemiyet ve kültür müesseselerinde başlıyan her yenilik hareketine tereddütsüz ve tam bir inanış ve samimi bir bağlılık ile sarılmış ve katılmıştı.

Folklora kıymet ve emek vermesi, Millî oyunları ve Türküleri derlemesi, Çetmiler, tahtacılarla haşır ve neşir olarak bir taraftan onların âdet, anane ve akidelerini öğrenip tesbit etmeğe çalışırken bir taraftan da onlara Türklüğü, İnkılâbı sevdirmeye, bizim Cemiyetimize karşı duydukları ürkeklikten mütevellit itizalden onları çıkarmak Türk topluluğuna ısındırma ve yeni hayata kavuşturma çalışmacı Millî dil çalışmaları hep bu inanışın ve inkılâba bağlılığının birer feyizli eserleriydi. Yine bu inanışından, Türkçülüğü kalbinde bir aşk gibi yaşattığından ötürü idi'ki, Muallim Cemiyetleri, Türk ocağı, Halkevi, Parti, Hava karumu, Çocuk esirgeme kurumu gibi her vazife aldığı Millî Müessesede canla, başla çalışmış mevki gözetmeksizin ve takdir beklemeksizin hizmet etmişti.

Hamdullah Suphi Tanrıöver'in (Dağ yolu) kitabının başında aziz ocaklıya karşı ön sözünden aldığım aşağıdaki cümleler, şüphe yok ki; Yılmaz ve arkadaşları için söyleniştir.

(Sen İçtimaî bir tarikat'ın, bir aşk mezhebinin müridisin, vazifen nedir diye soruyorlar? Bütün rüzgarları yazık kokusu getiren harap bir memleketin üstünde, ihtiyaçlar ortasında bunalmış bir halkın karşısında, vazifenin ne olduğunu sana

aşkın söyledi. Sen birlik için çalışıyorsun, Talihin ve tarihin senden uzak düşürdüğü kardeşleri, bir akşam saatinde ocağının dışarıyı ve içeriği aydınlatan kızıl ışığında tekrar görüp tanımadın mı? Yaylalardan ovalara ovalardan yaylalara göçen yörük Anadolu, köylerin ve kasabaların birleşmiş halkile beraber, mezhep ihtilâfları içinde parça parça olmuştur,...

Sen uyanıklık için çalışıyorsun...)

Bu sözlerin muhatabı olmalı Yılmaz, ne kadar layıktı.

Bergama'lılar, Yılmaz'ı sever ve sayarlardı. Çünkü Yılmaz Bergamaya hizmet etmiştir. Onu sevmek, biraz da memleketimizi sevmek demektir. Bunun için onun aziz hatıratına biraz da memleket sevgisi katılmıştır. O hatıranın ruhumuzu sarması belki de bu sevgiye bürünmesindedir.

27/12/1944

Haluk ÖKEREN

Ölen Yılmazın yaşayan vasıfları ve Hatıraları

Otuz yıldan fazla mesleğinde çalışan bu feragat sahibi öğretmenin arkadaşımız, 26/11/1944 pazar günü fani hayata gözlerini kapadı.

Hayatı müddetince milletimize ve memleketimize çeşitli ve yararlı hizmetler yapan öğretmen Yılmaz, kendini seven bir çok insanların saygı ve sevgi tezahürlerinin ifadesi olan göz yaşları içinde ebedi istirahatgâhına tevdi edilmek üzere kadirşinas Zeytindağ halkının hazırladığı otobüse o gün konuldu. Kurtuluş savaşında *cephedeki* askerin hizmeti gibi önemli işler yapan uzun yıllar meslek hayatında Memlekete bir çok aydın gençler ve elemanlar yetiştiren Yılmaz halk ile daimî ve sıkı temaslarda bulunmuş, dilde, görenekte, yaşayıştta ve bilgide, hulasa medeni alanda, her yeniliği münasip fırsat ve vesilelerle halka asılamak için elinden gelen gayreti harcamıştır. Memleket halkiyat ve harsiyatı alanında önemli mesai sarfetmiş, Folklor çalışmalarını büyük bir başarı ile sona erdirerek bu yolda bir eser de yazmıştır.

Halkın içine girerek, onlarla hasbihalde bulunarak, bir çok zahmetlere ve fedakârlığa katlanarak ötedenberi derlemekle meşgul olduğu "Türkmenlerin gelenek ve görenekleri" ne ait incelemeleri de bitirmiş ve fakat ömrü vefa etmediğinden bütün arzusuna rağmen, Türkmenlerin içtimai hayatlarını en derin noktalarına kadar ap aydın gösteren bu kitabının basıldığını göremeden gitmiştir. Bununla beraber bu kitap" bastırılmak üzere ele alınmış bulunmaktadır.

Merhumun muhitte ve memlekette bıraktığı iyi intibalar ve tatlı hatıraların derin izleridir. Ki, bugün sanki aramızda yaşıyor gibi duygu içindeyiz. Yılmaz öldü. Fakat o, kendini sevenlerin kalbinde ilelebet yaşıyacaktır. Öldüğü gün, kendisine yapılan ihtifal, bu son vazife onun ruhunu kim bilir ne kadar şadettmiştir.

Onun bu mazhariyeti, bir yığın insanın kendisini nasıl saygı ile sevdiklerini gösteren bu tezahür, her insana nasip ve mukadder olmıyan hallerdendir. Yılmaz ebediyete kavuştu. Fakat onun ebedî ve tatlı yadı kalplerde dami olarak kaldı.

Yılmazı kaybettik, lâkin onun kıymetli hatıraları değerli varlığını idame ettirecek kadar çoktur ve kıymetlidir. İste bunun içindir ki fani Yılmaz yüreklerimizde yaşamaktadır ve daima yaşayacaktır.

29/12/1944

Fehmi ERTEN

Yılmaz'a

Gözün açık gitmedi, yetiştin, yetiştirdin, Bin bir yokluk içinde, uğraşarak didindin; içimizde şen idin, ülkümüzün rehberi; Güçlükleri başardın, inkılabın Dinç eri,

Köyümüzün şuşlesi, Köyümüzün önderi. Kurumların başkanı, Cumhuriyetten beri, Bu işler az mı geldi? Niçin bıraktın gittin?

Bizleri öksüz yapıp, Okulları terk ettin. Eserlerin andaçtır, Okulda, Evimizde, Kendin, gibi duruyor, Ruhun da sevgimizde... Nasıl da unuturuz, gezdiğimiz köyleri, Seni takdisle anar, çevrenin halkevleri.

Kazım Özcan

BİR HATIRA

(Ölümüne ağladığımız muallim Abdurrabman Yılmaz için) Beş parmağını yumup çekiç ucu haline getirerek göğsünü dövüyordu. Onun hiddet ve asabiyetinin en bariz vasfı bu idi. Fakat bu seferki hali kendisine emanet edilen çocukların gıdalarından bir damla yağın herhangi uğursuz bir parmakla yalandığını veya bir lokma ekmeğin hakkı olmayan kursağa indirildiğini gördüğü zamanlardakine benzemiyordu, vuruş çok sert ve kuvyetliydi, göğsünü delerek ciğerine nüfuz eder diye korktum, anlatmaya başladı:

- Musibet iş, ben asla yapamam, hayır yapamam, duvarı dıştan aşmak isteyenlere katiyen omuz veremem, şerefim olan imzamı şu veya bu mülaazalarla kurban edemem.

Bütün anlattıkları doğru ve haklıydı. Benimle temasının hakikî sebebini anlamak üzere: canım, şekline uydurulduktan sonra maddî neticelerden korkulmıyabilir, sözile vaki mukabelemden yaralanarak şahlandı, vücudumdaki tüylerim her biri fırlayıp bana saplanacak gibi oldu, göğse inen darbeler bir kat daha arttı yüzüme haykırarak, —yazık ki sen de beni anlayamamışsın, akıl almak için değil, dert yanmak için içimi döktüm, dedi.

Bellidi ki: onun bütün endişesi beşer kudretinin müeyyide namile koyabildiği şeylerden gelmiyordu, bunların nüfuz edemediği karanlıklardaki dalalet taslaklarına sed çeken bir tek müeyyidenin ağır hükmünden korktuğu yüzünün bir kat daha derinleşen çizgilerinde, parlıyan gözlerinde açıkça okunuyordu. Sözü değiştirerek:

— Ya merdiven olmak istemediğin duvara kanca takıp tırmanılır mı? Suali karşısında da: "nemelazım" der gibi omuzları derhal inerek (Mücadele, son nefese kadar mücadele. Mağlup olursam altmış yıllık bir ömür daha ayazda kalmayı tercih ederim, dedi. Feragat ve faziletin yüksek ruhlu

mücahitlerine yakışan işbu İviyetin önünde eğildim. Mübarek naaşı başlarımız üstünden kadirşinas talebe ve evlâtlarının samimî kucaklarına tevdi edilirken inandım ki o, ayazda hiç kalmamış ve kalmıyacak. "Fena" diyarında lekesiz vicdanının huzuru içinde yaşadığı kadar "baka"nın, manevi varlığının serin ve ebedî gölgesinde yaşıyacaktır.

Ruhu şad olsun.

26/12/1944
A. Sincar

Paylaşılamayan Ölü

İdeal öğretmen Abdurrahman Yılmaz'ın ölümü Bergama muhitinde duyulunca yüzlerde belirten teessürleri seyrede ede Halk Evine gitmiştik. Yüzlerce kimsenin cenaze merasimi için toplandığı bu çatı altında, matem havası içinde bir münakaşa, bazen sükûti bir manzara belirliyordu.

Merhumun 16 sene evvel senelerce öğretmenlik yaptığı Zeytindağı Nahiyesinden 20 kişiye yakın gelen bir Hey'et cenazenin nahiye merkezine defnedilmesini ısrarla söylüyor, kulaklarımı verdim Muhtar Hakkı Korkmaz ağlayan kalbinden gelen cümleleri sıralıyor O birim çobanlarımızı bile okuttu, biz ondan nasıl ayrılırız, onu bize bırakın çok sevdiği çocuklarının seslerini kulağına ebediyete kadar duyuracağız Yılmaz'ı bize bırakın Allah aşkına bize bırakın Üstadın ilk talebesi olan kırkbeşlik muhtar sanki mektep sıralarında elinden kitabı kapılan bir çocuk gibi gözleri yaşla dolu çıkırdı ve sustu.

Artık Yılmaz'ı bunlardan ayırmak hakikaten bir vicdan azabı olacaktı, Dilekleri kabul edilen kadirşinas köylülerden tanıdıklarımın, ellerini sıkarken beş sene evvel tanıdığım Yılmaz'ın kim olduğunu bir kat daha öğrendim.

Yolculuk başlamıştı. Mukaddes tabut eski talebelerin kucaklarında otobüs hareket ederken gözlerimi mendille kapadım. Maziyi

seyrediyor onun sesini işitiyordum Yılmaz Kozaktan Gurubiyle gelmiş müfrezelerine barınacak yeri beraber hazırlıyorduk o mütemadiyen "Aman üşüyecekler hasta olacaklar." diyordu. Evet maiyeti üşümedi Yılmaz üşüdü vazife arasında kendini unutan Yılmaz'ın vakitsiz ölümü bu halleri hazırlamış oldu.

Fakat Yılmaz bahtiyardı, mesuttu. Ne mutlu ona ki Yılmaz vazifesine âşık bir ideale sahipti.

AVNİ SÜMER

Yılmaz Dede

Onun için yazılacak çok kıymetli hatıralar arasında hatırıma geliveren birini kısaca anlatarak onun karakteristik vasfını belirtmeğe çalışacağım.

— Gazi paşa Erkek Numune mektebinin Türkçe hocası Abdurrahman efendinin en büyük vasfı Türkçü ve milliyetçi oluşudur. O, mektepde bütün talebelere Türkçe birer ad takarak her şeyden evvel Türk olduğumuzu arap ve farisi isimlerin eski devirlerin kötü izlerini taşıdığını anlatmağa çalışırdı. Biz Gazi paşalılar halâ onun verdiği adlarla birbirimizi tanırız. Bir tayyareci olan sınıf arkadaşım Rauf Tuna bana yazdığı mektuplarında (kardeşim Selçuk) diye hitap eder. Bir çok arkadaşlar son soy adı kanunu üzerine bu Türkçe adlarını soyadı olarak tescil ettirdiler. Bir nüfus memurunun yanlış anlayışı yüzünden tescil ettiremediğim (Selçuk) adına hala üzülürüm.

Abdurrahman Yılmaz bey Türk milletinin terakkisini islamcılıktan ziyade Türkçülükte görürdü. Türkçe kitaplardaki arap ve Farisi kelimeleri çizer üzerine Türkçelerini yazar ve öyle belletirdi. Muska, üfürük dedelere mum dikmek gibi halk arasındaki inanışların birer hurafe olduğunu söyler, bunlara inanmanın doğru olmadığını sık sık telkin eder ve misallerle bizim dikkatimizi çekmeğe çalışırdı.

Mayıs ayının güzel bir gününde izci kıyafetlerimizle (Tekke boğazı)'na çıktık. Hem izcilik talim ve terbiyesine ait tatbikat yapıyoruz, hem de baharın bu güzel gününde eğleniyoruz Bir aralık Yılmaz bey yanımıza geldi.

— Çocuklar! şimdi hepiniz birer bez parçası bulup yanıma gelin, dedi, Hepimizde de bir hayret... Mutlaka bize bir oyun gösterecek diyorduk. Sağdan soldan birer bez parçası bularak etrafını sardık. Yol kenarında bir kaya dibindeki ayıt ağacını göstererek :

— Elinizdeki bez parçalarını bu ağaca bağlayın, dedi. Ayıt ağacını renkli bezlerle süsledik. O, bir elini ardına bağlamış, diğer elinin şahadet parmağıle dikkatimizi topluyarak anlatıyor:

— Çocuklar, şimdi bez bağladığımız bu ağaç sizin hayatınız boyunca, böyle bez parçaları bağlamak suretile, cahil ve hırafata bel bağlamış ve dertlerine deva arayan insanların ilticagâhi olacaktır. Halbuki burada ne bir yatır, nede bir katır var, dedi Hepimiz gülüştük. Bu dedeye isim vermek lâzımdı. Biz bunu düşünürken o, ben size bir ad buldum. (Yılmaz Dede) dedi.

Aradan yıllar geçti. Her ne zaman Tekke boğazından geçersen Yılmaz dedenin ağacını sıtma iplikleriyle süslü görürüm.

İzzettin SÜNER

Her İşte Yılmaz

1944 Yılı kermesinde asklapyon açık hava tarihî tiyatrosunda bir temsil verilmesi ve bu temsilin birçok münakaşalardan sonra (Eşber) olmasına karar verildiği zaman, elde piyes mevcut olmadığı gibi dekor ve aksesuar da yoktu. Üzerime aldığım bu vazifeyi başarmak için çok inanıp güvendiğim Yılmaz'a baş vurarak bana bu hususta yardım etmesini reca ettiğim zaman teklifimi tereddütsüz kabul etti. Her işte olduğu gibi burda da çalışmak ve başarmak istiyordu. Boş zamanlarda istirahat etmeden beni buluyor, "bugün yapılacak işimiz nedir diye, bana kuraj veriyordu.

Yine birgün piyesin Asklapyon tiyatrosunda tatbik tecrübesini yapmak üzere beraberce oraya gitmiştik, "siz provalara başlayın ben üst baştan dinleyeyim" dedi ve oturma yerlerinin en üst basamağına çıktı. Oradan bizi seyrederken bağırdı. O ses hala kulağımdadır. "Bu işe inandım, muaffak olacağız, korkma" dedi. Bu hitap bana kuvvet verdi, cesaret verdi. Bu piyes hazırlıkları devam ederken ona verilenin hiçbirisini küçümsemedi, idare memuru oldu, suflör oldu, aksesuar oldu piyes temsil edilirken de kondüvitti.

Ondaki feragat hiç unutulur mu? Ondaki insanî meziyetler inkar edilir mi? Eşber piyesinin başarılmasına âmil olanlardan birisi de Yılmazdı. Onu kaybettik. Benim için yegane medarı teselli Eşber albümündeki fotoğrafıdır.

18/12/1944

Saim YAY

Bergama İskan Memuru

Yılmaz'ın Aziz Ruhuna

Ruhumu edebilsem, Tazizü tekrim;
Namını edebilsem, Tebcilü tazim
Olurdu mısralarım; acı bir figan
Titrerdi uçtuğun o sonsuz Asuman.
Nerdesin? seni nasıl arasam bilmem;
Gözümde yaşlı, fakat görsemde mübhem;
Bildiğim inandığım, tek biricik mezar
Kablerimizdir; dolu hep hatıralar
Ruhun Türk, kanın Türktü; Bu nurlu varlık
Meş'alendi ruhlara, daima yanık
Tam otuzaltı sene, bir *gün* yılmadan
Millele iman saçtın Türk Abdurrahman.
Bu nasıl ölüm, sensin yaşayan dibdiri,
Yılmaz öldü mü? dese, çıksada biri;
Hayır derim yaşıyor göz yaşımızda,
Gitmiyor ki; hayali, hep karşımızda.
Ağlıyor okuttuğun evlâd hep bana
Mezar taşına, şunlar yazılsa seza;
Takdis ediyor seni, hep Cibril Emin Böyle ölüm dileriz;
bizlerde amin.

Bergama 21/12/1945

Yusuf Orhan YURDUN

Abdurrahman Yılmaz

Bergama'mız değerli bir öğretmeni kaybetti. Abdurrahman Yılmaz gibi mesleğinin aşığı bir öğretmen az yetişir. Otuz beş yıldan ziyade Bergama ve bölgesine hizmet eden Yılmaz'a karşı kadir bilir Bergama ve Zeytindağ halkı lâıyk olduğu,sevgi ve saygıyı daima göstermekten geri kalmamıştır. Bu sevgiler, bu saygı ve teessürler hep merhumun bıkmadan çalışmasının bir tezahürüdür.

Ben, Yılmaz'ı 1914 yılında Bergama'da (şimdi 14 Eylül okulu olan binada) yapılan bir toplantıda tanımıştım.

Ertesi yıl, İzmir Sultanisinde açılan Muallimler Tatbikat Kursunda buluşmuştuk. O o zaman ilköğretimde terbiye ve tedris ceryanları henüz başlamıştı. Orada İhsan Şerif'in kıymetli usullerini, terbiyecisi İsmail Hakkı Baltacığölunun feyizli konferanslarını beraber takip etmiştik. Onunla o yaz İzmir'de yaşadığımız tatlı günlerin hatıralarını hiç unutmam.

Yılmaz, çok eğimsel bir arkadaşı. Onun nazarında dünyada yapılamıyacak hiçbir iş, ve yenilemeyecek hiç bir güçlük yoktu. İnançlarımız, düşünce ve emellerimiz bir olduğu halde o benden çok fazi ve müteşebbisti. Bu yönden onu çok beğenirdim. Memleketin kara günlerinde o, Konya cihetlerine gitmiş, ben de Balıkesir tarafına çekilmiştim. Dört yıl birbirimizden haber alamamıştık. Birgün birdenbire kavuşunca yeniden dünyaya gelmiş gibi olduk. Ah, o ne candan arkadaşı.

Yılmazla Bergamada son konuşmamızda, Çetmi ve Tahtacı'lara ait konular üzerinde uzun uzadıya durmuştuk. Bu iş onu iyiden iyiye sarsmıştı. Son bir kaç yıl içinde, Yılmaz'ın vücudunda biraz zaiflik göze çarpıyordu. Artık onun istirahata ihtiyacı olduğu belli olmağa başlamıştı fakat o, hiç bunu düşünmüyor ve daima çalışmaktan geri kalmıyordu.

Ben, onu çok beğenirdim. Onun yaptığı işlere bakarak düzen ve hız verirdim, Ruhu şad olsun. O ne azimkar bir arkadaşı tam kendisine bir soyadı seçmişti: Yılmaz.

Dikili: Halil ZEYREK

Yılmaz Okulu

Sayın Zeytindağlılar,
Aziz arkadaşlar,

Bugün öğretmen okullarının 100 üncü yıl dönümünü kutluyoruz, Bu mesut günde bu okulun levhasını da takıyoruz, Bu yeni levha nedir? (Yılmaz okulu) Bunun manasını hepimiz bilmiyor muyuz?

Yılmaz, bu yüz yılın 36 yıldan fazlasına katılan bir insandı. 58 yaşında bengi hayata kavuşmasaydı, bugün de aramızda bulunacaktı. Şimdi artık onun ruhu aramızda ve üstümüzdedir. Arkadaşlarım;

36 yıl öğretmenlik yapmak memleket evlâtlarına ve kültürüne hizmet etmek kolay bir iş midir? Bununla beraber, 17 yıl çalıştığı bu kasabada basık tavanlı, karanlık iki oda yerine bu kâşane gibi duran okulu kurdurarak adını ebedileştiren kaç vazife aşıkımız vardır?

Bu kasaba daha Kiliseköy ve daha sonra. Reşadiye adını taşıırken, memlekette ikilik ve çekememezlik varken, Hristiyanlar zengin, Türkler fakirken, Yılmaz buradaki insanların temiz karakterini, yüksek necabetini sezmiş, birlik ve bilgi sırrını keşfetmek kudretini göstermiştir İşte bugün kapısına, adını taşıyan levhamın takılması bu kudretin bir ifadesi değil midir? Arkadaşlarım:

Zeytindağ'ın taşı, toprağıyle herşeyi Yılmazındı. Zeytindağ ki, herşeyile Yılmaz'ı *bağ*ına basmıştır.

Dört yıla varan bir kurban bayramıyla birinci günü idi. Bütün müminler, büyük bir kutsiyet içinde kurbanlarını keserken o, "Ben hakkı birlemiş, divana durmuş bir kulum, deyerek gözlerini hayata yumduğu zaman şüphesiz ki her fani insandan başka idi.

Onun tabutunu ellerimizde, omuzlarımızda taşıırken, Halkevi önünde Türk bayrağına sarılması, kültür alanında vatan aşkından yanan Yılmaz'a şerefli bir hizmetin nişanesi değilmiydi? Bergamanın İzmir yolunda, onu otobüse koyarken, her akibeti belli olan insan gibi Yılmaz'ın saadetine hükmetmek şerefiyle teselli bulmamış mıydık? O *gün* orada bulunanlar bilirler ki, Bergama'luların heyecanı üstünde Yılmazı saran daha engin hareket Zeytindağlılarındı. Ruhlarının en çoskun galeyani ve sevgilerinin yanan ateşi içinde bu aziz bakîyi,

mukaddes bir emanet olarak topraklarına götürüyordu.

Menfaatsız ve riyasız candan alâkanın en yüksek tecellisini görenler, bu ulvî ilahî tablo karşısında derinleşen ve ebedileşen takdir hisleri içinde nemlenen gözlerinin yaşlarını kalplerine akıttılar.

Türklüğün asîl ruhunu taşıyan Zeytindağlılar bu necip hareketinizle insanlık için bir timsal örneği oldunuz. Şuradaki onun kabri, yine sizin ruhunuzdan, sevginizden örülmüş kıymetli bir eserdir. Orada Yılmaz, Ak mermerde abideleşmiştir. Sen kabrinde müsterik uyu ey aziz Yılmaz.

(Yılmaz Okul) un yılmadan çalışacak, senin yolunda yürüyecektir

O. BAYATLI

***NOT:** Öğretmen okullarının 100 üncü yıl dönümü münasebetiyle 16/3/1948 salı günü, Zeytindağına giden öğretmenler gurubu arasında bulunan ve Yılmazın en eski arkadaşı olan Osman Bayatlının Zeytindağ okuluna (Yılmaz Okulu)levhasının asılması sırasında yaptığı konuşma.*

***(1) NOT:** Zeytindağ okulu aile birliğinin ricası üzerine İzmir Milli Eğitim Müdürlüğünüm 14/2/1948 tarih ve 1/976 sayılı kararıyla (Yılmaz Okulu) adını almıştır.*